

**20
jaar
de
Provenier**

Idee en Uitwerking

Tekst Anna Verschoor
Lay-out Anne Marie Levendag
Foto's Archief Provenier
Architect P. Lüthi
Subsidie St. Ab Laane
Druk Drukjoenit bv

INHOUD

Voorwoord	3
Verleden Tijd	4
De Provenier	6
De opening	10
Bewonerscommissie	11
Vrijwilligers	12
Het winkeltje	13
Bezigheidstherapie	14
Recreatiezaal	16
Dagverzorging	18
Substitutieproject	19
Toekomst	20

Verleden tijd

Eind 18e- begin 19e eeuw konden bejaarden zich inkopen in het oude leprozenhuis aan de Schiekade. Men noemden deze bejaarden "Proveniers" (kostkopers). Al heel snel noemden men het huis "het Proveniershuis". In de loop der tijd werden er ook lage huisjes bijgebouwd, ook hier konden bejaarden zich inkopen en zij werden "Buitenproveniers" genoemd. Vanwege de terugloop van Proveniers besloot de Gemeente Rotterdam het Proveniershuis te slopen en begon met de aanleg van de Provenierssingel en straat. Daaraansluitend werd tevens de rest van de wijk gebouwd en deze kreeg de naam "de Provenierswijk". Op dinsdagmorgen 3 mei 1898 om 10.00 uur werd de eerste steen gelegd van de kerk aan de Provenierssingel. Deze kerk viel onder de Rooms Katholieke parochie Onze Lieve Vrouwe Koningin van den Rozenkrans. Deze kerk werd in de volksmond "de Provenierskerk" genoemd en werd in mei 1899 in gebruik genomen. Omdat het kerkbezoek terugliep, werd in 1975 de kerk verkocht aan de Gemeente Rotterdam.

In 1976 werd begonnen met de sloop van de kerk. Inmiddels was er reeds door architect K. Landers begonnen met het ontwerpen van een woongebouw voor bejaarden. In januari 1977 organiseerde de (Stichting Aangepaste Huisvesting S.A.H.) in samenwerking met het Dienstencentrum Walenburg een bijeenkomst voor de ouderen uit de Provenierswijk en omgeving.

Op die middag kwamen de plannen uitvoerig ter tafel en was er gelegenheid vragen te stellen of ideeën te spuien. De belangstelling was erg groot. Er waren inmiddels al 200 inschrijvingen en dit aantal groeide nog steeds. Omdat de keus was gevallen op een verzorgingstehuis + 10 aanleunwoningen kon er slechts iets meer dan de helft van de inschrijvingen behandeld worden.

STORMSCHADE?

Er werd wel aangegeven dat bejaarden uit de Provenierswijk en omgeving voorrang kregen boven bejaarden uit de rest van de stad. Ook was het mogelijk voor bejaarden die waren geboren in de Provenierswijk en door omstandigheden hadden moeten verhuizen om terug te keren naar hun oude woonwijk. Op deze middag werd ook de naam gekozen voor het nieuw te bouwen verzorgingstehuis: "Verzorgingstehuis De Provenier". Deze naam kon natuurlijk niet missen! In februari 1978 werd er begonnen met het bouwrijp maken van het terrein en in oktober 1978 werd door dhr C. Pronk, voorzitter van de S.A.H de eerste paal geslagen. Op 15 oktober 1979 kwam de 1e bewoner. Toen waren er weer "Proveniers" in de wijk, alleen hoefde zij zich niet meer in te kopen.

De Provenier

Voordat de eerste bewoners hun kamers konden gaan bewonen moest er nog heel wat gebeuren. De S.A.H. had inmiddels al personeel aangenomen en een aantal van hen zijn nog steeds werkzaam in De Provenier.

Per 1 september 1979 kwam Gerard Jonker, het huidige hoofd Technische Dienst. In 1e instantie werkte hij vanuit de Makaystraat, maar per 1 oktober van dat jaar vanuit De Provenier. Zijn werk bestond uit het gereedmaken van de kamers zodat de bewoners deze konden betrekken. Zodra er een bewoner kwam ging hij allerhande spulletjes ophangen voor betreffende bewoner.

Zijn verhaal

Op de dag van dit schrijven ben ik 20 jaar in dienst van de Provenier. In al die jaren heb ik veel zien veranderen ten opzichte van de zorg aan bewoners.

Vroeger kwamen bewoners op jongere leeftijd in De Provenier. Tegenwoordig komen de bewoners in De Provenier wonen als ze reeds op hoge leeftijd zijn en niet meer zelfstandig kunnen wonen. Bewoners verblijven dan ook vaak kortere periodes in De Provenier. Dat betekent dat het contact met de bewoners anders is geworden; je kent de mensen niet meer zo persoonlijk als vroeger. Ik zou wel een boek over De Provenier kunnen schrijven, maar een titel zou ik niet kunnen verzinnen. Na vette jaren zijn er ook magere jaren geweest. Nu gaat het weer goed met "mijn Provenier". Alles is vernieuwd of gerenoveerd. De bewoners zijn weer blij, dus ik ook. Uiteindelijk zijn wij aan het werk om het de bewoners zoveel mogelijk naar de zin te maken.

Op 1 oktober 1979 kwam Norma Breuer in dienst. Zij werkt sinds haar komst als bejaardenverzorgster.

Haar verhaal

In juli 1979 had zij haar sollicitatiegesprek en in september van dat jaar was de 1e kennismaking met de rest van het personeel in het Dienstencentrum Walenburg. De 1e werkdag was op 1 oktober 1979, de verzamelplek annex personeelskantine was woning 25 op de begane grond. Als eerste moesten de etages worden schoongemaakt. Dit werd bemoeilijkt omdat het gebouw nog geen water had, dus moest er water worden gehaald via de bouwstellingen. Toen alles eindelijk schoon was, had ik (niemand) geen nagels meer over. Toen de 1e bewoners kwamen kon ik eindelijk met mijn echte werk beginnen: het verzorgen van bewoners. Mijn eerste dienst was een nachtdienst. Ik draaide deze met een jong meisje wat nog geen enkele ervaring had. De eerste nacht waren er nog maar 4 bewoners in huis. Dit was best wel eng zo'n leeg gebouw,

het leek wel een spookhuis. Ik heb 18 jaar op de etages gewerkt en sinds eind 1996 werk ik in de zaal bij het maaltijdproject.

Opening

Op 15 oktober 1979 kwam de 1e bewoner op kamer 211. Zij werd met de verhuislift naar haar kamer gebracht. Vanaf die tijd kwamen er dagelijks bewoners bij en binnen 4 maanden was het hele huis vol. Op 1 februari 1980 werd de Provenier door Burgermeester A.A. van der Louw officieel geopend. Hij deed dit door een reusachtige sleutel in het slot te steken waardoor de feestverlichting in de recreatiezaal werd ontstoken. De burgermeester was de laatste van een reeks van sprekers die al met de sleutel in handen hadden gestaan. De eerste in de reeks was de architect van het gebouw (de maker). Hij gaf de sleutel door aan dhr. Dutilh, de voorzitter van de Maatschappij voor Volkswoningen, de eigenaar van het gebouw. Deze gaf de sleutel aan dhr. C. Hodes, de voorzitter van de S.A.H., de huurder van het gebouw. (Hij omschreef zichzelf als leenman). Dhr. C. Pronk was inmiddels erevoorzitter. Dhr. Hodes gaf de sleutel aan dhr. A. v. Dongen, de directeur van het gebouw en deze nam de sleutel namens de bewoners van De Provenier (de

Proveniers) in ontvangst. De Provenier was en is een huis wat in een woonwijk staat. De wijkbewoners werden altijd overal bij betrokken, zo ook bij de opening van De Provenier.

Bewonerscommissie

De toenmalige bewoners waren redelijk zelfstandig, zodat zij konden deelnemen aan de bewonerscommissie. Deze commissie hield een jaarlijkse bewoners vergadering en één van hen had zitting in het bestuur van de S.A.H. Zij verwoordde de mening van de bewoners naar de directie toe en hadden een grote mate van inspraak binnen het functioneren van De Provenier. De bewonerscommissie gaf zelf een huiskrant uit. In deze krant werden ook artikelen geplaatst vanuit het personeel en directie. In april 1993 werd dit blad vervangen door de huiskrant van De Provenier, de Prof, maar in de redactie zat wel een bewoner met name dhr. Scholte, die jarenlang het huisblad namens de bewonerscommissie had gemaakt. Eind 1996 is men ook gestopt met het uitgeven van de huiskrant. In 1996 is de bewonerscommissie vervangen door de cliëntenraad. In deze raad zitten ook bewoners, maar zij organiseren geen activiteiten meer. Twee van de toenmalige leden van de bewonerscommissie wonen nog steeds in De Provenier, te weten dhr. Scholte

en mw. Boudewijn. Mw. Boudewijn heeft eerst met haar man (hij was de voorzitter van de bewonerscommissie) op kamer 121 gewoond en na zijn overlijden 4 jaar later is zij verhuisd naar kamer 104, alwaar zij nog steeds woont. Dhr. Scholte heeft met zijn vrouw op kamer 17 gewoond en in 1986 is hij na het overlijden van zijn vrouw, verhuisd naar kamer 203. Dhr. Scholte woont nog steeds op kamer 203 en zit ook nog steeds in de cliëntenraad.

Vrijwilligers

In De Provenier zijn altijd vrijwilligers werkzaam geweest en deze kwamen voor het overgrote deel uit de wijk. Zo werd het koffie/theeschenken in de recreatiezaal door vrijwilligers gedaan. Ook de bar werd door vrijwilligers gerund, en werd er door vrijwilligers met bewoners gekaart en andere spelletjes gedaan. Eén van de vrijwilligsters is er nog steeds. Toen de bouw op z'n einde liep, begon Antje du Pré met enkele andere mensen aan het rondleiden van toekomstige bewoners.

Haar verhaal

Toen ik voor het eerst binnenkwam, lagen de kabels nog over de vloer. Ik dacht: "wat moet ik hier beginnen" maar het was gauw bekeken. Ik liet de mensen hun kamer zien en hielp mee met het uitdelen van soep en stokbrood. Dat was leuk werk. Nadat de eerste bewoners waren gearriveerd, werd het winkeltje geopend en heb ik achter de kassa gestaan. Ook daar heb ik gezellig gewerkt. Na 14 jaar ben ik hiermee gestopt en ben ik in de recreatiezaal

achter de bar gaan werken, maar toen de zaal werd verbouwd werd de bar hoger en moest ik stoppen met het barwerk. Toen ben ik gaan helpen met het schenken van koffie en thee in de zaal en met het dekken van de tafels op de 3e etage, waar een tiental bewoners gezamenlijk de maaltijd kunnen gebruiken. Ik heb in de loop der tijd een heleboel mensenkennis opgedaan en doe mijn werk na 20 jaar nog steeds met heel veel plezier.

Het winkeltje

Het winkeltje werd toendertijd de Toko genoemd, en viel onder de verantwoordelijkheid van het hoofd huishoudelijke dienst, maar het werd gerund door vrijwilligers uit de wijk en bevoorraad door de winkeliers uit de wijk. In 1993 bleek dat het winkeltje bouwkundig niet meer voldeed aan de eisen. Zo was de toegangsdeur niet geschikt voor bewoners in een rolstoel en bewoners hadden ook moeite met het binnengaan met een rollator. Dus het winkeltje werd verbouwd. Er werd een tijdelijk onderkomen voor de huiswinkel gecreëerd op kamer 19. Op 30 augustus 1993 werd het winkeltje weer heropend. Het winkeltje is nu door middel van andere schappen overzichtelijker en wordt geopend door middel van van een automatisch rolluik. Helaas zijn alle winkels uit de wijk verdwenen, dus nu wordt de bevoorrading verzorgd door de voedingsdienst. Het winkelpersoneel bestaat nog steeds uit vrijwilligers. Zij komen van de Unie voor Vrijwilligers (U.V.V.).

Bezigheidstherapie

Bij de bouw van het huis is er buiten de recreatiezaal ook een aparte ruimte gemaakt waar bewoners op een creatieve manier bezig konden zijn. In deze ruimte konden een twintigtal bewoners bij elkaar komen om allerlei handenarbeidactiviteiten te verrichten.

Al deze activiteiten werden begeleid door een bezigheidstherapeute en werden druk bezocht. Zo was er op doordeweekse dagen de toegenieten "pitclub". Deze bewoners ontpitten de aardappels (werden in de keuken door een machine geschild), ook maakten zij allerlei groenten schoon, zoals het doppen van boontjes en het schrappen van peen. Zo heeft deze groep bewoners zelf (naar een idee en met hulp van Mieke Ruygt) een kerststal ontworpen en gemaakt.

Eén van de bewoners is zelfs naar Oisterwijk gegaan om bij kennissen een aantal beukentakjes te halen en heeft hiervan de kerststal gemaakt en de dames hebben alle figuren gemaakt. Van december 1980 tot januari 1981 heeft deze tentoongesteld gestaan voor de

wijkbewoners en heden ten dagen wordt de kerststal nog steeds neergezet tijdens de kerstperiode. Alle andere werkstukken o.a. wandtapijten, pannelappen, kussens, poppen, etc. werden tijdens de jaarlijkse bazar verkocht. De bewoners waren de verkopers en de wijkbewoners waren de kopers. De bezigheidstherapeute organiseerde ook algemene activiteiten, deze werden in de recreatiezaal gehouden.

De ruimte van de bezigheids therapie wordt niet meer als zodanig gebruikt, maar er zijn nog steeds vele activiteiten voor bewoners, deze worden georganiseerd door een activiteitenbegeleidster en spelen zich grotendeels af in de recreatiezaal.

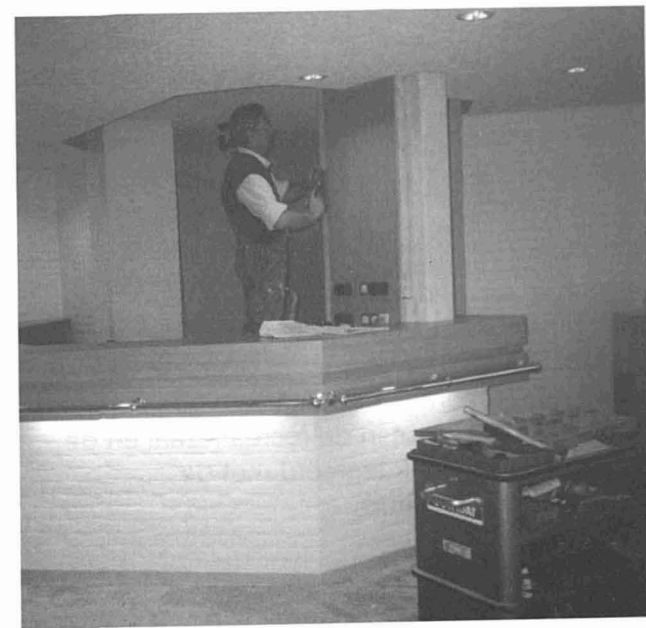

Recreatiezaal

Bij de opening van het huis werd deze ruimte de ontmoetingsruimte genoemd. Nadat deze ruimte daadwerkelijk door de bewoners in gebruik werd genomen, bleek deze toch wel aan de lage kant te zijn. Het was er erg warm. Er werd dan ook een ventilatiesysteem aangebracht. In de loop der jaren bleek de zaal toch wel aan de kleine kant te zijn. Besloten werd om de zaal te vergroten. Er werden bouwtekeningen gemaakt en de nodige vergunningen om bij te bouwen moesten worden aangevraagd, maar eindelijk kon er in 1988 worden begonnen met de bouw van de serre aan de zaal. Op 19 december 1988 werd de 1e paal geschroefd dhr C. Hodes voor uitbouw van de zaal. Deze paal moest worden geschroefd i.v.m. het reeds bestaande gebouw. Men kan niet zomaar zonder problemen een paal de grond inheien. Tijdens de verbouwing konden de bewoners geen gebruik maken van de zaal, maar op iedere afdeling was wel een plekje gemaakt waar bewoners met elkaar een kopje koffie konden drinken en een praatje konden maken.

Toen de verbouwing klaar was waren de bewoners tevreden en al snel vergeten dat zij niet van de zaal gebruik konden maken. Zo heeft de zaal tot 1997 tot ieders tevredenheid dienst gedaan, maar toen werd het toch hoog tijd de inventaris te vernieuwen. Maandag 5 januari 1998 werd er gestart met het opknappen van de zaal en werden er nieuwe meubels gekocht en de bar vernieuwd. In maart 1998 werd de nieuwe zaal weer geopend. Er is in deze zaal een vaste plek voor het maaltijdprojekt en voor de dagverzorging. Op verzoek van de bewoners zijn in de serre lage zitjes en een kaarttafel geplaatst. Ook is er voor de zaal vast personeel ondersteund door vrijwilligers, want deze zijn toch niet weg te denken.

Dagverzorging

Buiten het verzorgen van de bewoners (Proveniers) stond en staat De Provenier open voor alle ouderen uit de wijk. Een ieder kon op de koffie komen, of een maaltijd gebruiken en gebruik maken van de doucheruimtes. ("Buitenproveniers") Naar aanleiding hiervan werd er in 1985 in samenwerking met de Stichting Thuishulp gestart met een dagverzorgingsproject begeleid door een medewerkster van Thuishulp. In eerste instantie werd het project gestart met 3 deelnemers en werden ze ondergebracht in de recreatiezaal. Later kregen zij een eigen ruimte op de 3e etage, kamer 308, en werd de groep uitgebreid tot maximaal 10 deelnemers. Ongeveer 8 jaar later zijn ze verhuisd naar de leeggekomen bezigheidstherapie en op dit moment is het dagverzorgingsproject weer ondergebracht in de recreatiezaal en de deelnemers zijn geïntegreerd met de bewoners van het huis.

Substitutieproject

Om overplaatsing naar een verpleeghuis zo lang mogelijk uit te stellen is men in 1988 gestart met een huiskamer project op kamer 120 en 121, wat hier speciaal voor was aangepast. Een zestal bewoners konden hieraan deelnemen. Zij kregen intensieve verzorging door een aantal vaste verzorgsters. Omdat dit een goede uitwerking had op bewoners is dit project na de verhuizing van de dagverzorging verhuisd naar de toenmalige bezigheidstherapie ruimte. Momenteel is het huiskamerproject speciaal voor bewoners met een p.g.indicatie, begeleid door Verpleeghuis Schiehoven. Er kunnen 10 bewoners aan deelnemen. Zij worden dagelijks verzorgd door een vaste groep verzorgsters en hebben een eigen activiteitenbegeleidster. De naam van de ruimte is nu "de huiskamer".

TOEKOMST

Dit boekje "20 jaar De Provenier" is niet compleet, wanneer we ook niet even een blik op de toekomst werpen. Laten we zeggen op de periode tot aan de viering van het 25-jarig bestaan.

Op de plaats van de school naast De Provenier, staan dan voor ouderen geschikte aanleunwoningen, waar indien nodig vanuit De Provenier verzorging wordt verleend. Dan zal het Zorgcentrum De Provenier geheel gerenoveerd en aangepast zijn aan de eisen van de tijd.

Geschikt om aan ouderen naast de huisvesting zowel verzorging als verpleging te bieden, als antwoord op de toenemende zorgvraag van hen die aangewezen zijn op een verblijf in De Provenier. Dan zal De Provenier, dankzij de grote inzet van de medewerkers een centrum zijn waar het bieden van toetsbare kwaliteit een vanzelfsprekendheid is.

Maar met al deze veranderingen zal De Provenier nog steeds een huis zijn, waarop bewoners, andere gebruikers en medewerkers trots zijn en waar het bieden van een goede verzorging centraal staat. Al 20 jaar lang!

Ik wens De Provenier een goede toekomst.

A. van der Voorden
directeur Stichting De Singels